

VIRPI MIETTINEN

Tuhma prinsessa

SELVIITYMISTARINA

TAMMI

Virpi Miettinen – Tuula Nieminen

TUHMA PRINSESSA

Selviytymistarina

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

KUVAT VIRPI MIETTISEN YKSITYISKOKOELMASTA,
ELLEI KUVAN YHTEYDESSÄ MUUTA MAINITA.

© VIRPI MIETTINEN, TUULA NIEMINEN JA
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2017
ISBN 978-951-31-9855-8
PAINETTU EU:SSA

*Olen odottanut puoli vuosisataa kertoakseni mitä tapahtui,
kun kiltistä prinsessasta tuli tuhma tyttö. Tarkoitus oli,
että tekisimme Tuula Niemisen kanssa muistelmani,
mutta pian huomasimme, että kerroin selviytymistarinaa.
Nyt on minun vuoroni tehdä selkoa asioista niin kuin ne koin.
Sanoin 70-vuotishaastatteluissa, että en kadu mitään,
enkä minä kadukaan. Elämäni tapahtui kyllä minulle,
mutta minä en enää ole se sama ihminen.
Kiitän vanhempiani ja tytärtäni heidän kärsivällisestä ja
pitkämielisestä rakkaudestaan. Samoin kiitän ystäviäni, jotka
ovat olleet rinnallani näiden vaiheikkaiden vuosien ajan.
Omistan selviytymistarinani tyttärelleni ja hänen lapsilleen.*

VIRPI MIETTINEN

Sisällys

LAPPEENRANTA.....	9
PORVOO	13
KOULUVUODET	21
MANNEKIINI.....	28
MISS SUOMI.....	38
KANSAINVÄLINEN MISSI.....	44
KIHLAJAISET	57
SEURAPIIRIHÄÄT	62
WIEN	67
TAKAISIN SUOMEEN.....	75
TYÖTÄ JA HARRASTUKSIA	78
KARTANOELÄMÄN LOPPU	84
UUSI POIKAYSTÄVÄ.....	90
VARIKKOEMÄNTÄ	95
MANNEKIINI PARIISISSA	105
DIPLOMATIAA JA RAKKAUTTA	110
IHANA VAUVA	115
PORVOOSTA HELSINKIIN	121
USKOMATON AFRIKKA.....	136

KULTTUURIA ITALIASSA	140
EDUSTAMISTA LIBYASSA	144
PIDÄTYS	148
JÄRKYTTÄVÄ JULKISUUS	154
ELOKUVAA JA OPERETTIA	158
UUSI KOTI KATAJANOKALLA	162
KALLIS AVOLIITTO.....	171
LIIAN LUJAA.....	180
EROON SEKAKÄYTÖSTÄ	184
TAKAUS JA AVOERO.....	187
KOHTALOTOVERIT	190
INTIA.....	197
ERON JÄLKEEN YSTÄVYYS.....	205
USKO TOI RAUHAN.....	208
RAITTIUS EI RIITÄ.....	213
KIINALAINEN RAKKAUS.....	224
VANHEMPIEN KUOLEMAT	230
SAIRAUTTA JA ONNETTOMUUKSIA	235
MALLIKOULU	240
TAIDE PARANTAA.....	242
PARASTA ELÄMÄÄ.....	245
HENKILÖHAKEMISTO	251

LAPPEENRANTA

Sodan jälkeen Suomessa oltiin toiveikkaita. Ensimmäinen kahvilasti saatiin maahan, ja 17-vuotias ruskeaverikkö Anja Kola valittiin Miss Suomeksi. Mannerheim erosi presidentin tehtävästä ja tilalle valittiin Juho Kusti Paasikivi. 1946 oli merkittävä vauvavuosi, sillä päivänvalon näkivät sellaiset persoonat kuin Heikki Kinnunen, Donald Trump, kuningas Kaarle XVI Kustaa, Sylvester Stallone, Paavo Väyrynen ja Erkki Tuomioja.

* * *

Synnyin huhtikuun 10. päivänä vuonna 1946 Kimpisen sairaalassa Lappeenrannassa, jonne vanhempani olivat muuttaneet Viipurista sotaa pakoon. Vanhemmillani oli takanaan kovat vuodet. Isäni Viljo ehti olla asepalveluksessa vain kaksi kuukautta, kun hänet jo komennettiin rintamalle. Isän osalta viiden vuoden sotiminen päättyi haavoittumiseen. Ryssä, kuten hän aina sanoi, ampui läpi lonkasta ja tärveli suolistoa. Isä ei todennäköisesti olisi selvinnyt hengissä, ellei kovan kuntonsa vuoksi olisi jaksanut raahautua kahta kilometriä Suomen Punaisen Ristin teltalle. Mutta hän jaksoi ja hänet siirrettiin ensiavun jälkeen Savonlinnaan sotasairaalaan.

Haavoittuminen katkaisi maaottelutasoisen nuorukaisen lupaavan urheilu-uran. Isä oli pikajuoksija ja edusti Viipurin Urheilijoita. Alle kaksikymppisenä isäni juoksi kilpaa ikäluokkansa huipulla kaverinsa Ville Aroniemen kanssa. Hänen matkojaan olivat 100 ja 200 metriä. On komeaa

sanoa, että isäni juoksi satasella sen ajan piikkareilla ja sen ajan radoilla ajan 10,9. Hän kilpaili kotimaan lisäksi Tukholmassa ja Suomenlahden eteläpuolella Virossa.

En tiedä paljoakaan isän sotavuosista. Aikuisena on kaduttanut, että en silloin jaksanut kuunnella, mutta sotajuttuja kuuli niinä vuosina koko ajan, kyllästymiseen asti. Ymmärrän nyt, että isä terapoi itseään kertaamalla yhä uudelleen kauhistuttavia kokemuksiaan, mutta niitä juttuja ei pikkutyttö halunnut kuulla.

Ensimmäistä lastaan odottava äitini asui sotaa paossa kummivanhempiensa luona Tarvassaessa Parikkalan lähellä, kun tuleva isä oli rintamalla. Sukulaiset pitivät hyvää huolta äidistä, joka autteli maatalon töissä. Joka päivä äiti ajoi pyörällä postiin tarkistamaan, oliko saanut kirjeen ”sieltä jostakin”. Sitten äiti synnytti napanuoraan tukehtuneen tyttövauvan. Lapsi jäi vaille nimeä, enkä tiedä, minne hänet on haudattu, mutta Lappeenrantaan varmaankin.

Minun syntyessäni vanhempani olivat helpottuneita ja riemuisia terveestä lapsesta. Menetetystä vauvasta ei kotona puhuttu, suru oli niin syvä, mutta pikkuisen kohtalolla ei raskautettu minua. Olin aina rakastettu ja niin oli veljenikin, joka syntyi kolme vuotta jälkeeni.

Äidin vanhemmat

Molemmilla vanhemmillani oli hyvät, jopa vauraat taustat. Äitini vanhemmat, Elsa ja Jussi Kaskinen, olivat tunnettuja kauppiaita Viipurissa. Isoisä piti suurta sekatarvakauppaa ihan Viipurin keskustassa. Mummillani oli kangaskauppa, jonka sen ajan viipurilaiset hyvin tunsivat.

Äiti asui isossa talossa, jonka pihaa vartioi valpas saksanpaimenkoira. Se säntäsi Eila-tytön perään heti, kun tämä astui ulos pihapiiristä. Eila oli nätti tyttö, jota pojat seurai-

livat, mikä ei sopinut koiralle ollenkaan. Se tarrasi poikia housujen persuksista. Isoisä Jussi valitteli joutuvansa jatkuvasti kustantamaan pojille pöksyjä, kun koira antaumuksella toimitti virkaansa.

Välirauhan aikana isoisä palasi Viipuriin ja hajotti muurin, jonka oli talonsa kellariin rakentanut. Sen takana olivat säilyneet piilossa arvoesineet, muun muassa pöytähopeat. Sodan jälkeen isovanhemmat muuttivat Lappeenrantaan, jonka Valtakadulla isoisä piti siirtomaatavaraakauppaa. Nähdessään kaupan ikkunasta, että tulimme äidin ja veljeni kanssa kauppaan, isoisä huusi, että ”nyt namilootat auki”. Saimme veljeni kanssa syödä mahan täydeltä makeisia, enkä vartuttuani koskaan olekaan ollut makean perään.

Elsa-mummi rakasti kukkia ja istui yön valveilla, kun hänen kaktuksensa yön kuningatar avautui yhdeksi, tuoksuvaaksi yöksi. Pienenä orvoksi jäänyt Elsa rakasti kaikkea kaunista.

Muutaman vuoden kuluttua isoisä vaimoineen muutti Hyvinkäälle, jonne hän rakennutti modernin kaksikerroksisen liiketalon ja perusti K-kaupan. Alakerta oli yhtä avaraa liiketilaa. Hyvinkäälle oli näin avautunut ensimmäinen valintamyymälä – enää ei puhuttu siirtomaatavaraakaupasta.

Kangaskaupankin isoisä perusti, mutta sitten tapahtui jotakin hirveätä: tulipalo tuhosi liiketalon perustuksia myöten. Jussi ja Elsa Kaskinen aloittivat elämänsä kahteen kertaan ja molemmilla kerroilla heidän aikaansaannoksensa tuhoutuivat. Ensin sotaan ja sitten tuleen. Hyvinkäältä Kaskiset muuttivat Porvoon keskustaankin Aleksanterinkadulle.

Isän vanhemmat

Isänisä Martti Miettinen oli veturinkuljettaja ja isoäiti Alma tomera ja suorasukainen nainen. Alma-mummo kävi kaup-

paa Viipurin torilla, mutta sielultaan hän oli runoilija, joka soitti myös kannelta ja lauloi karjalaisia laulelmia. Runoja on säilynyt kymmenittäin. Kustantajakin on kysellyt hänen evakkorunojaan.

Veturinkuljettajan työ vei Martin sodan jälkeen Seinäjoelle. Sinne minutkin vietiin siksi aikaa, kun veljeni syntyi, ja myös silloin, kun kotiseudulla raivosi hinkuuskäepidemia. Minulle on kerrottu, että Alma vei minut jokirantaan leikkimään ja kun hän puheliaana karjalaisena jäi suustaan kiinni, hän äkkiä näki sinisen ilmalla täyttyneen pallon kelluvan aalloilla virran vietävänä. Minähän siinä seilasin. Olin pudonnut jokeen sininen palttinapaita päällä.

Seinäjoelle mentiin muutenkin ja varsinkin jouluksi. Olin 2-vuotias, kun pohjalaiset risupukit koputtivat oveen ja kysyivät ”onko taloossa tuhumia lapsia”. Muistan itku kurkussa ja käsi tiukasti Alma-mummon kädessä vakuutaneeni, että ”on vanha, on kiltti, on kaksi vuotta vanha”.

Isän vanhemmat päätyivät hekin lopulta Porvooseen. Heidän kotiinsa Rauhankadulle minulla oli oppikoululaisena asiaa melkein joka päivä. En tykännyt kouluruoasta, joten kipaisin kesken koulupäivän kaupungintalon pihan läpi mummulle syömään.

Isovanhempani asuivat vain korttelin päässä toisistaan. Isän ja äidin appivanhempien välit olivat korrektit, kunhan otettiin huomioon, että Almalla oli ainoastaan poika, isäni Viljo, kun taas Elsalla oli kaksi tytärtä, Eila ja Kaija.

Vanhempani tai isovanhempani eivät koskaan sodan jälkeen palanneet Viipuriin. He sanoivat, etteivät halunneet nähdä raiskattua kaupunkia. Itse lähdin aikuisena autoretelle Viipuriin teatterineuvos Hilikka Kinnusen houkuttelemana. Näimme ränsistyneen Monrepos'n puiston, mutta emme löytäneet kaupungista sukuni historiaa. Saatoin vain kuvitella, että ehkäpä Alma Miettinen oli pitänyt torikauppaansa pyöreän tornin vierellä.

PORVOO

Porvoossa on nykyisin 50 000 asukasta, ja se houkuttelee uusia asukkaita nimellä ”Unelmien kotikaupunki”. Puristustuote Oy valmisti sähkötarvikkeita, mm. pistorasioita. Nykyiset porvoolaiset tuntevat Ensto Oy:n, joka on Yrjö Miettisen pojan Ension perustama yritys.

* * *

Oma perheeni muutti Lappeenrannasta Porvooseen, kun olin vuoden vanha. Isä pääsi Yrjö Miettisen perustamaan Puristustuote-tehtaaseen myyntitöihin ja yleni hyvinvoivassa yrityksessä kaupalliseksi johtajaksi. Puristustuote menestyi upeasti ja olenkin joutunut useaan kertaan selvittämään sukujuuriani, että en ole niitä Miettisiä, minä kuulun suvun köyhempään haaraan. Kun Yrjö Miettiseltä missivuoteni 1965 kysyttiin, että onko hän niitä köyhiä vai rikkaita Miettisiä, hän kivikasvoisena vastasi, että ”ei kun niitä kauniita”.

Sukumme on aina ollut yritteliästä ja kekseliästä. Isoisä odotteli Viipurin asemalla evakkojunaa, kun hänelle tarjottiin antiikkikaappia. Sitä kaupitteli hänelle kaappiin nojailut sotilas. ”Litra pirtua ja saat kaapin”, hän sanoi isoisälle. Tämähän meni ja hommasi litran pirtua, ja niin minulla on kotonani ihana koristeellinen antiikkikaappi. Sanoin sitä lapsena hienon heloituksen ansiosta kultakaapiksi. Vielä hiljattainkin vanha kaverini Remu Aaltonen kyseli kaapista ja olisi tarjonnut siitä huomattavan summan, mutta en myy

aarrettani. Ties vaikka kultakaappini olisi palvellut Romanovien kartanoissa.

Sukumme miehet ovat olleet aikaansaavia ja rohkeita, naiset ahkeria ja vastuuntuntoisia. Kun Martti-ukki Rauhankadulta karkasi torin yli ravintola Grandiin, mummo tuumasi vain, että sinne se meni ”räpinärokille”. Tottahan mummo tiesi, että ukki joisi Frapin Cognacin grogina. Sitä paitsi sukumme miehet ovat aina olleet komeita! Naiset ulkonäöltään ehkä hieman vaatimattomampia, mutta sitäkin toimeliaampia. Minun äitini oli näyttävän näköinen nainen. Isä sanoi, että äiti oli kuin Marilyn Monroe, kun taas minusta ei sähkötolpan takaa näkynyt kuin korvat. Virpi sopi nimekseni paremmin kuin hyvin. Suvun tarmokkaat naiset eivät jääneet uljaitten miestensä varjoon. Modernia ajattelua osoittaa sekin, että äiti laittoi minut, karjalan murretta puhuvan pikkutyön, ruotsinkieliseen leikkikouluun.

Muutto Porvooseen

Ensimmäinen kotimme Porvoossa sijaitsi isossa puutalossa Vesitorninkadulla Puristustuotteen korttelissa. Rakennusten keskellä oli sireenipuistikko, jossa työntekijät kesäisin söivät eväitään ja jota talonmies hoiti pikkutarkasti. Meistä muksuista oli tosi kivaa kerätä valtavat määrät voikukan hahtuvia purkkeihin ja levittää ne sitten sireenipuistikkoon. Näin takasimme talonmiehelle askareta. Hän ei halunnut puistoonsa ainuttakaan voikukkaa.

Lapsen silmin katsottuna asuimme tilavasti. Meillä oli valtava keittiö, oma kylpyhuone, musiikkihuone ja ruokasali. Veljelläni ja minulla oli omat huoneet ja vielä leikkihuone, jonka oven äiti päättäväisesti sulki, järjestys oli yleensä sitä luokkaa. Keittiössä toimittivat heti muuton jälkeen pöydän virkaa pakkilaatikot, joiden päälle levitettiin Arabian valkoi-

set lautaset, joissa oli kirkkaanpunainen koristeraita. Ne jäivät lapsen mieleen.

Pääsin äidin kanssa kadun yli siirtomaatavarakauppaan. Sodan jälkeen ruokaa ostettiin kupongeilla, ja muistan elävästi, että äiti purskahti itkuun, kun kauppiaalta oli riisi loppunut. Hänellä oli kuponki kädessä, ja hän olisi tarvinnut lapsille ruokaa. Muistan senkin, että poltin itseni saunan kiukaaseen, mutta sauna ei kylläkään ollut asuintalossa, vaan jossakin muualla. Siihen aikaan Porvoossa oli useita yleisiä saunoja, joissa kylvettiin perheittäin.

Talossa asui työnjohtajien lapsia, joten pyysin päästä Anjan, Joukon ja Ullan kanssa pyhäkouluun, jonne heidän äitinsä lapsensa vei. Vapaakirkollisuus ei pienelle lapselle merkinnyt yhtään mitään, mutta sen muistan, että minulla oli letit päässä, kun nousin vuorollani laulamaan *Maan korvessa kulkevi lapsosen tie*. Alku menikin hyvin, mutta sitten en osannutkaan kuin yhden säkeistön. Olin kauhean nolo, mutta kun en vielä osannut lukeakaan. Otin tilanteen hirmuisen vakavasti.

Aikanaan pääsin ripille Porvoon tuomiokirkossa. Silloin ei vielä ollut alboja, joten tytöillä oli yllään vaaleat kesämekot. Sain lahjaksi samettikantisen violetin virsikirjan ja koruja. Alma-mummo lahjoitti kultaisen ristin, joka minulla on edelleen.

Samassa talossa kanssamme asui leskeksi jäänyt Puristus-tuotteen perustaja Yrjö Miettinen, jolle äiti kokkasi aterioita ja pesi pyykkiä. Yrjö Miettinen ajeli vaaleansinisellä Hudsonmerkkisellä dollarihymyllä, jolla autonkuljettaja Leif kuskasi suklaarasioita, aitoja mattoja ja isoja kukkapuskia naisille, joita leskimies liehitteli. Kuljetustouhu lakkasi, kun Yrjö Miettinen avioitui firmansa konttorista löytämänsä Airin kanssa. Tuore aviopari muutti Helsinkiin Kulosaareen ja perusti perheen. Heidän luonaan asuin puolitoista vuotta, kun lähdin kauppaopistosta Helsinkiin tekemään mallin ja mannekiinin töitä.

Asuimme vuoden päivät vanhassa Porvoossa Itäisen pitkäkadun päässä ennen omakotitalon valmistumista. Olin juuri aloittanut kansakoulun ja muistan miten kaunis puutalojen reunustama katu oli, kun kuljin sen koulupäivinä menen tullen päästä päähän. Oli sitten lehdet puussa tai lumiokset katujen varsilla, näkymä oli kuin satukirjasta.

Kotimme alakerrassa oli yleinen sauna, jossa kävi vilkas liikenne niin miesten kuin naistenkin vuorolla. Romanit karauttivat paikalle hevoskärryillä ja käyttivät saunan palveluksia. Me veljeni kanssa olimme heti seurustelemassa romanien vilkkaitten lapsien kanssa, vaikkei äiti oikein tainnut arvostaa muksujensa leikkiseuraa.

Varhaislapsuus

Isä aloitti Antinmäenkadulla omakotitalon rakennustyöt, kun vielä asuimme Itäisellä pitkäkadulla. Talomme oli arkitehdin piirtämä ja rakentamiseen paneuduttiin perusteellisesti. Ilmankos taloa kehuttiin hyvin rakennetuksi vielä 2012, kun se tarkastettiin myyntiä varten.

Äidin sisustusmaku oli kehittynyt modernimmaksi, ja uudet kalusteet ostettiin Haimin liikkeestä. Vanhasta kodista uuteen taloon tuotiin Pohjanmaalta ostetut ruokasalin ovaali pöytä, kuusi tuolia, vitriinikaappi ja senkki, kaikki talonpoikaisrokokoota. Nytemmin ne on myyty Padasjoelle Heikki Hämeelle kartanoon, jonka aikoinaan rakennutti presidentti Pehr Evind Svinhufvud. Muutama vuosi sitten paljastui, että Heikki Häme on sukulaiseni Yrjö Miettisen kautta.

Taiteilija Torsti Tisell maalasi muotokuvat äidistä ja minusta pikkutyttönä, mutta kiinnostuneempi olin vanhempien makuuhuoneen tuuletusikkunasta. Lasimaalauksessa kirmasivat Aatami ja Eeva paratiisissa Tisellin luomuksina. Elämä oli turvallista ja mukavaa. Isovanhemmat

Martti ja Alma tulivat meille Antinmäenkadulle joka lauantai lämmittämään sauna. ”Jaaha, sieltä Martti ja Alma taas tulevat”, äiti sanoi nähdessään isovanhemmat kadun päässä. Saunan lämmitys oli mittava operaatio, johon kuului kiuhaan lämmityksen ohella vesipadan kuumentaminen, sillä suihkua ei sen ajan saunassa ollut.

Alma-mummo oli jonkinlainen tietäjä, joka sänkyjen paikkoja valittaessa riiputti vihkisormustaan mustan langan päässä. Jos se alkoi pyöriä, sängyn alle laitettiin kuparilevy niin, ettei maan sisässä olleen vesisuonen vaikutus tuntunut eikä aiheuttanut kolotuksia. Lasten terveyttä Alma vaali istuttamalla meitä sisaruksia kuhneammeessa, johon oli ensin kumonnut säkillisen muurahaispesää ja siihen päälle kiehuvan kuumaa vettä. Ammeessa istuskelu vahvasti mausteisessa hajussa ja kuolleitten muurahaisten seassa oli muistaakseni hieman outoa. Toisaalta taas molemmilla vanhemmillani oli nivelreuma, mutta minulle ei ainakaan toistaiseksi ole ilmaantunut sitä vaivaa.

Alma oli ankara isoäiti. Jos käyttäydyin hänen mielestään huonosti, hän surutta lukitsi minut kylpyhuoneeseen ja sammutti valon. Ei semmoista osattu silloin pitää julmana. Alma vei minut myös hautausmaalle. Hän sanoi, että ”nyt myö mennää hauvalle”. Sitten käveltiin kirkkomaata kyllästymiseen asti, kunnes lopulta kysyin, että ”mummo, missä se hauva on”.

Äiti oli kotiäiti, valtavan puuhakas. Hän polki Singerillä vaatteita koko perheelle, minullekin oikein prinsessan esiliinan. Siinä oli röyhelöitä ja valkoisella pohjalla hentoja, värillisiä perhosia. En suostunut yhtään mihinkään ilman prinsessaessua. Vastapainoksi muistan myös hirveät, kutittavat pitkät villasukat, vaaleanpunaiset liivit ja sukkanauhat. Villapaitoja syntyi koko perheelle. Koulusta palaajaa tervehti heti ovella

äidin kudinpuikkojen helähtely. Ja paistuvan pullan tuoksu. Äiti teki myös ryijyjä varta vasten hankituilla kangaspuilla. Muistan haikeana ryijyjä: lahjoitin ne Hyvinkään Myllykylään teatterineuvos Hilikka Kinnuselle Koskenmaan Kartanon Kulttuurikeskukseen, kun ei kodissani ollut niille seinätilaa.

Äiti ja isä olivat solmineet todellisen rakkausavioliiton. Vain kerran muistan heränneeni keskellä yötä jonkinlaiseen erimielisyyteen. Äiti sanoi kovaan ääneen, että ”nyt mie lähen Elsan luo”, mutta ei hän minnekään mennyt. Aamulla oltiin taas ihan tavallisesti.

Elimme lapsen mielestä mukavasti. Isällä oli hyvä palkka, jota äiti käytteli sodan jälkeisen säännöstelyn puitteissa parhaalla mahdollisella tavalla. Herkkuani oli ”naksa”, kun en osannut sanoa maksa. Sen äiti valmisti rautapadassa nau-danmaksasta ja tarjosi kermakastikkeen ja perunamuhennoksen kera. Isä arvosti äidin kokkauskyykyjä sanomalla, ettei ikinä syö ihmeliimaa. Sillä nimellä hän kutsui kaupan perunasosejauheita.

Isä ja äiti kävivät myös metsällä, ja kun – yleensä äiti – ampui jäniksen, saatiin herkutella ihanalla muhennoksella. Isä yritti opettaa minuakin ampumaan haulikolla, mutta ei siitä mitään tullut. En kerta kaikkiaan oppinut sulkemaan vain vasenta silmää. Lappu olisi pitänyt panna silmän päälle, niin isä kuittasi epäonnistuneet yritykset. Itse en ollut pahoillani. En muutenkaan pidä ampuma-aseista.

Metsästyspuuhissa isää auttoivat vuorollaan perheemme koirat, joista ensimmäisen, Huli-pojan, sain kovalla mankumisella. Sitten dreevereitä tuli taloon vielä Hulin tytär Pepi ja niiden jälkeen Sandy, kaikki innokkaita metsästäjiä. Äiti viihtyi kalassa ja lähti onkineen liikkeelle jo aamuviideltä, mutta hän myös marjasti ja sienesti. Voinkin ylpeänä kehaista, että tunnen 45 sienilajia, koska äiti opetti. Sienestän edelleen innokkaasti.

Lapsuuden kesät

Simpeleellä Tarvassaaressa vietimme rauhan tultua varsinkin juhannuksia. Vesi vain roiskui, kun suomenhevokset juoksivat salmen yli Tarvassaaresta mantereelle. Saaressa istuin pienenä tyttönä laiturilla haaveilemassa ja laulamassa sen hetken iskelmää *Kenpä tietäis sen*. Sittemmin olen ajatellut, että eipä tosiaan kukaan tiennyt, kuinka ihmeellisen elämän saisin elää.

Isä puolestaan teki – hevospelillä muistaakseni – joka kesä muisteluretken sotakaverinsa, kummisetäni Aarnen kanssa lähelle rajaa niille paikkeille, jonne oli haudattu Aarnen ampuma ryssä. Siellä miehet kuulemma istuivat kannon nokassa, naukkailivat votkaa ja kävivät läpi sotaansa.

Kotona Porvoossa isä soitti grammarilla *Eldankajärven jäätä* ja sotilasmarsseja niin, että pihamaa raikui. Samalla isä nautti urheilijan kesäjuomaa, valkoviiniä ja lirus soodaa päälle. Viinin hän valmisti kotipihan omenista. Samalla tirisivät pihvit grillissä ja äiti valmisti salaattia. Terapiaa se kaikki oli. Isä rakasti musiikkia, operettia ja musikaaleja, ja myös klassista. Hän piti meille lapsille tietokilpailuja ja soitti näytteitä äänilevyiltä, joita hänellä olikin melkoinen kokoelma.

Huomaan olleeni lapsena ja nuorena kovin kilpailuhenkinen. Kun kummivanhempieni tilalla Tarvassaaressa tehtiin heinätöitä, siinäkin piti kilpailla. Muistan, että sain aikaiseksi yhtenä päivänä 80 heinäseivästä. Kun talon lapset ja heidän serkkunsa olivat paikalla, koottiin joukkueet ja pelattiin nelimaalia. Mukana hyöri myös presidentti Urho Kekkonen adjutanttina muistetun Urpo Levon jälkikasvu.

Saaressa elettiin omavaraistaloudessa, ainakin melkein. Olin utelias ja rohkea enkä lähtenyt serkkujen lailla piiloon, kun kummisetä tähtäsi possua silmien väliin. Katselin suolistamisen ja makkaroitten valmistuksen ja olen sitä mieltä,

että koskaan ei liha ole maistunut niin hyvältä kuin tirri-
paisti Tarvassaassa lapsuuden kesinä. Possun suolista kei-
tettiin saippuaa, jolla Simpeleen rannassa pestiin räsyma-
tot. Tirripaisti tarjottiin uusien perunoitten ja oman maan
salaatin kanssa. En tiedä mitä kummitäti laittoi salaattikas-
tikkeeseen, mutta se oli paksua ja kermaista, ja sen päälle
ripoteltiin keitettyä kananmunaa. Joka lauantai paistettiin
valtava määrä karjalanpiirakoita, jotka viikon mittaan hävi-
sivät parempiin suihin. Minäkin sain rypyttää piirakoita.
Jääkaappia ei ollut, mutta kylmäkomero piti ruoan viileänä.
Kun heinänteko janotti, porstuasta ammennettiin kauhalla
kattilasta kuppiin laihaksi keitettyä raparperikeittoa ja sitten
juotiin. Aurinko paistoi, kerättiin ahomansikoita ja musti-
koita ja kuunneltiin millä suunnalla kellot kalkkivat, kun
haettiin lehmät laitumelta lypsettäviksi. Aina lauantaisin
Ryykkö-setä kirnusi tuvassa kullankeltaisen voin.

Oppiakseni ruotsia vietin kaksi kesää rovastilassa Lapfjär-
dissä Vaasan seutuvilla. Sielläkin minun piti ehdottomasti
perheen poikien kanssa sukeltaa kilpaa joen poikki. Tie-
tysti minä voitin, olin ensimmäisenä vastarannalla. Tal-
vella saimme koulusta hiihtopassin, johon piti kirjata hiih-
detyt kilometrit. Minä painelin lenkkiä otsalampun valossa
ja keräsin passiin yli 300 kilometriä. Ei siinä äidin mielestä
ollut järkeä, mutta minä vain hiihdin.

*Virpi Miettinen kertoo avoimesti
nousustaan kansainvälisen malli-
maailman loistoon, sitä seuranneesta
syöksykierteestä ja taistelustaan
varjoista takaisin valoon.*

VIRPI MIETTINEN menestyi maailmalla missinä, mallina ja mannekiinina, mutta joutui maksamaan menestyksestään kalliin hinnan. Yli 50 vuotta hän on vastailut avomielisesti työtään ja yksityiselämäänsä koskeviin kysymyksiin, mutta hän ei ole koskaan kertonut, miltä hänestä on kaiken keskellä todella tuntunut.

Julkisuus on antanut leivän, toisinaan yltäkyläisen, mutta julkisuus on myös rangaissut ja ajanut nurkkaan ihmisen, joka on ollut liian kiltti ja tehnyt väärää valintoja.

Virpi kertoo elämänsä tarinan, jossa on ryvetty pohjamudissa mutta jossa on myös juhlistu huipulla ja nähty maailmaa. Nyt ympyrä on sulkeutunut ja Virpillä on rauha. Hän summaa kokemuksensa ihmisten asioiksi, ei yhtään enemmänä tai vähemmänä. ”Pikku neiti porvoalaisen” elämä on ollut ihmeellistä ja, mikä parasta, lopulta myös tasapainoista ja onnellista.

